

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli den 26 Jan. 1877, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till lagar angående den allmänna värnpligten och den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid; Gifven Stockholms Slott den 8 Januari 1877.

Enär antagandet af en ny värnpligtslag, som eger förmåga att uppbringa hären till den styrka, försvaret af landet med betraktande af dess utsträckning och läge oundgängligen kräfver, måste anses tillhöra de första och mest maktpåliggande åtgärder för försvarsutvecklingen, helst den dermed åsyftade tillökningen af stridande inträffar först flera år efter det lagen trädt i kraft och dessutom en säker kännedom om den styrka, hären är afsedd att uppnå, utgör den oundärliga beräkningsgrunden för organisationsverksamheten under försvarets alla utvecklingsskeden, vill Kongl. Maj:t, med hänvisning i öfrigt till det statsregleringspropositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollet för den 30 December 1876 (Bil. 3 b), i nåder föreslå Riksdagen att antaga härhos bifogade förslag till lag angående

1:o den allmänna värnpligten,

2:o den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

O. Weidenhielm.

F ö r s l a g

till lag om allmänna värnpligten.

Art. 1.

Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Hvarje svensk man är värnpliktig från och med det kalenderår, under hvilket han fyller aderton år, till och med det, under hvilket han fyller fyratio år.

§ 2.

Från värnpligtens fullgörande frikallas den, som till följd af lyte, sjukdom eller kroppslig svaghet är till tjenst vid rikets försvar oförmögen.

§ 3.

Värnpligten fullgöres i hären eller flottan.

§ 4.

1. Hären består af linie, landtvärn och landstorm. Tjenstetiden är sex år i linien och sex år i landtvärnet. Efter slutad tjenst i linien öfverföres den värnpligtige omedelbart till landtvärnet. Tjenstetiden vid flottan är tolf år, af hvilka de sex första motsvara tjenstetiden i linien och de sex sista tjenstetiden i landtvärnet. I krigstid bestämmer dock endast behovet tjenstetidens längd för det uppkallade manskapet.

2. Under den tid värnpliktig icke tillhör linien, landtvärnet eller flottan, tillhör han landstormen.

§ 5.

1. Värnpliktig är skyldig att undergå utskrifning till tjenst i linien och landtvärnet eller vid flottan det år han fyller 21 år.

2. Tjenstetiden i linien och landtvärnet eller vid flottan beräknas från början af nyssnämnda år, äfven om den värnpligtige till följd af laga förfall eller beviljadt uppskof först ett senare år skulle blifva utskrifven. Har sådan senare utskrifning skett till följd af den värnpligtiges förfallolösa uteblifvande, räknas tjenstetiden från början af utskrifningsåret. Inställer utskrifven värnpliktig sig icke till tjenstgöring det år han första gången blifvit till vapenöfning inkallad, räknas hans tjenstetid från början af det år han inträder i tjenstgöring.

3. Värnpliktig må äfven före det år, han fyller 21 år, anmäla sig till utskrifning och dervid sjelf välja den truppafdelning eller flottans station, vid hvilken han vill tjenstgöra, dock endast så vida han är till krigstjenst duglig och i öfrigt lämplig till den tjenst, hvartill han anmäler sig. Han tillhör likväl linien eller motsvarande klasser vid flottan, intill dess sex år förflutit från och med det års början, då han fyller 21 år. Sådane ynglingar må dock icke vid någon af härens afdelningar eller vid flottans stationer emottagas till större antal än tio procent af årskontingenten.

§ 6.

1. Vapenför värnpliktig utskrifves till vapentjenst; öfrige värnpligtige till annan befattning vid hären eller flottan, hvartill de må finnas lämpliga.

2. Värnpliktig vare skyldig att, då han är inkallad till tjenstgöring, förrätta den tjenst, honom af vederbörande befälhafvare anvisas; dock

a) att den, som tillförene haft anställning i egenskap af officer eller underofficer, icke kan åläggas tjenstgöring i lägre befälsgrad, än han förut innehåft;

b) att prester, läkare, som aflagt medicine kandidatexamen, och veterinärläkare ej må åläggas annan tjenstgöring än den, som tillhör deras kall;

c) att sjökaptener och styrmän vid handelsflottan, hvilka utöfvat sitt yrke längre eller kortare tid under de trenne år, som närmast föregått inkallelseåret, skola, om de fullgjort föreskrifven vapenöfning vid

flottan samt aflagt den för befordran till underofficer stadgade examen, användas, de förre såsom befäl och styrmännen såsom underbefäl; samt

d) att den, som vunnit behörighet att tjenstgöra såsom maskinist å ångfartyg, skall användas i maskinistbefattning.

§ 7.

Rörande utskrifne värnpligtiges befrielse från tjenstgöring under krigstid meddelar Konungen de föreskrifter, som för rikets tjenst och det allmännas behof finnas vara påkallade.

§ 8.

Värnpliktig, som är lagstadd eller annorledes i annans tjenst eller arbete antagen, må ej af husbonde eller arbetsgifvare förhindras att i behörig tid inställa sig till utskrifning, vapenöfning eller annan tjenstgöring.

§ 9.

1. Värnpliktig skall, med det undantag mom. 3 af denna § bestämmer, vid mantals- och skattskrifningen det år, han fyller aderton år, sjelf eller genom målsmän, husbonde, arbetsgifvare eller laga ombud, aflemna sitt prestbetyg till det vid förrättningen närvarande befäl och af detsamma uttaga en inskrifningssedel.

2. Å inskrifningssedeln antecknas framgent af befälet hvad som med hänseende till värnpligtens fullgörande är för den värnpligtige af vigt att kunna styrka, såsom utskrifningsförrättningsbeslut, fullgjord tjenstgöringsskyldighet, öfverflyttning till landtvärnet med mera dylikt. Med inskrifningssedeln följer ett utdrag af denna lag samt andra lagar och stadganden rörande krigsmakten.

3. Är den värnpligtige vid sjömanshus inskrifven, erhåller han under första värnpligtsåret sin inskrifningssedel af sjömanshusdirektionen, som derom underrättar vederbörande landtvärns-kompanibefäl inom den 15 Januari nästföljande år.

§ 10.

Den, som är förlustig medborgerligt förtroende, må ej tillhöra hären eller flottan.

Art. II.

Linien och landtvärnet samt deremot svarande klasser vid flottan.

a) Utskrifning.

§ 11.

1. Riket indelas i utskrifningsområden, motsvarande fotfolksregements- och corps-områden.
2. Hvarje utskrifningsområde delas i visst antal landtvärnskompani-områden.

§ 12.

1. Alle värnpligtige, som icke, enligt mom. 2 och 3 af denna §, utskrifvas till flottan, äro underkastade utskrifning till hären.
2. Till flottan utskrifvas:
 - a) sjöfarande, som å hvad farvatten som helst idkat minst tolf månaders sjöfart å fartyg af tio tons drägtighet eller derutöfver;
 - b) fiskare, som idkat kust- eller hafsfiske såsom yrke minst tolf månader;
 - c) lotsar och lotslärlingar; samt
 - d) maskinister och eldare, som i sådan egenskap å hvad farvatten som helst tjenstgjort minst sex månader å ångfartyg eller ångslupar.
3. Dessutom skall till det antal, som Konungen pröfvar erforderligt, till flottan utskrifvas:
 - a) värnpligtige från de kusttrakter, der befolkningen mest sysselsätter sig med kustfart och fiske;
 - b) ingenjörer, ritare och handtverkare vid skeppsvarf och sådana mekaniska verkstäder, som hufvudsakligen bedrifva skeppsbyggeri, äfvensom andra skeppshandtverkare, segelsömmare, blockmakare och repslagare.

§ 13.

Ur utskrifningsområdena uttagas, på sätt §§ 19 och 22 bestämma, värnpligtige för rytteriet, artilleriet, ingenjörtrupperna, trängen och flottan, hvarefter öfriga värnpligtige tillhöra det fotfolksregemente, inom hvars

utskrifningsområde de äro utskrifne, egande dock Konungen att i mån af behof utjemna större olikheter i styrka regementena emellan.

§ 14.

1. Vid hvarje mantals- och skattskrifningsförrättning skall befäl närvara, för att med ledning af mantalsuppgifterna upprätta och fullständiga den stamrulla, som inom hvarje landtvärnskompani skall särskildt för hvarje årsklass föras öfver alla värnpligtige, hvilka inom kompaniets område blifva mantals- och skattskrifne.

2. Utdrag af denna stamrulla skall för de tre yngsta årsklasserna inom årets slut af landtvärns-kompanichefen öfversändas till vederbörande pastorsembeten, hvilka äro pligtige att efter verkställd granskning genom anteckning upplysa, dels om någon deruti upptagen värnpliktig affidit eller afflyttat till annan ort, som, då den är känd, skall uppgifvas, eller blifvit till hemvist eller namn enligt kyrkoböckerna oriktigt upptagen, dels om och hvilka värnpligtige af berörda årsklasser, utom de i utdragen upptagna, inflyttat i församlingen efter senaste mantalsskrifningen; hvarefter utdragen, bekräftade genom vederbörande pastors underskrift, skola inom den 15 derpå följande Januari till landtvärns-kompanichefen återsändas.

3. Direktionerna för sjömanshusen skola inom den 15 Januari hvarje år till vederbörande landtvärns-kompanichef insända uppgift å alle i sjömanshusets register inskrifne värnpligtige.

4. Ej mindre presterskapet än ock landsstatens tjänstemän, särdeles mantals- och skattskrifnings-förrättare samt direktionerna för sjömanshusen vare pligtiga att, i allt hvad på dem kan ankomma, tillhandagå vederbörande landtvärnsbefäl med de upplysningar och det bistånd, som af dem kunna äskas, i och för de värnpligtiges redovisande och utskrifning.

5. Der mot husförhörslängder svarande anteckningar komma att föras af annan myndighet än presterskapet, skola presterskapets skyldigheter, enligt denna §, äligga sådan myndighet.

§ 15.

1. Hvarje år före den 15 Mars skall, på tider och ställen, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter landtvärnsbataljonschefens hörande bestämmas, inom de särskilda utskrifningsområdena utskrifning förrättas med de värnpligtige, som under året fylla 21 år, samt med dem af äldre årsklasser, hvilka vid föregående utskrifningsförrättningar bort vara till-

städes, men uteblifvit, eller vid sådan förrättning erhållit uppskof med utskrifning. Der så pröfvas nödigt, kan dessutom äfven på andra tider af året utskrifning ega rum.

2. Värnpligtig, som är inskrifven vid sjömanshus, utskrifves inom det utskrifningsområde, inom hvilket sjömanshuset är beläget.

3. Inkallelse till utskrifningsförrättning verkställes af Konungens Befallningshafvande genom kungörelse.

4. Utskrifningen förrättas af en utskrifningsnämnd, som består af landtvärnsbataljonschefen, såsom ordförande, och fyra ledamöter, nemligen en kapten af linien, vederbörande kronofogde, eller, om utskrifningen afser stad, en af magistraten inom sig utsedd ledamot samt dessutom, för hvarje landtvärnskompaniområde två derinom bosatte män, hvilka sistnämnde jemte ett lika antal suppleanter väljas hvarje gång för två år af landstinget, eller, der kompaniområdet utgöres af stad, som ej under landsting lyder, af stadsfullmäktige. Omfattar kompaniområde landsdelar hörande under olika landsting eller landsdel och stad, som ej under landsting lyder, väljas särskildt för hvarje sådan landsdel eller stad två ledamöter i nämnden jemte lika antal suppleanter. De af landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter, eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter, deltaga i nämndens förrättning endast i hvad den angår det område, för hvilket de blifvit valda.

Nämndens ordförande och ledamöter hafva lika rösträtt. Nämnden biträdes af en läkare.

5. Vid utskrifningsförrättning är hvarje till densamma inkallad värnpliktig skyldig att personligen inställa sig. Undantagne från denna skyldighet äro endast de värnpliktige, som äro inskrifne å sjömanshus och hafva fullgjort de i § 12 mom. 2 bestämda vilkor.

§ 16.

Värnpliktig, som vistas å annan ort, än den, hvarest han är mantals- och skattskrifven, må, om han så önskar, å den förra undergå utskrifning, men skall i sådant fall före utskrifningen anmäla sig hos landtvärnskompanibefälet, förete inskrifningssedel och aflemna prestbetyg. Sådan värnpliktig anses dock fortfarande tillhöra det område, der han är mantals- och skattskrifven, så vidt han icke till annat område i laga ordning öfverflyttar.

§ 17.

1. Uppskof med utskrifning må till näst följande års utskrifningsförrättning af nämnden medgifvas:

a) den, som af en eller annan möjligen öfvergående anledning, såsom tillfällig sjukdom, försenad kroppsutveckling eller dylikt, vid utskrifningsförrättningen befinnes till tjensten oförmögen eller olämplig; samt

b) ende arbetsföre sonen till orkeslös eller vanför fader eller enka, äfvensom ende arbetsföre brodern till ett eller flera minderåriga eller vanföra fader- och moderlösa syskon, derest dessa hans närmaste för sitt upphålle äro beroende af hans arbete och med honom sammanboende.

2. Förefinnes dylik anledning till befrielse ännu vid utskrifningsförrättningen det år, under hvilket den värnpligtige fyller sitt 24:de lefnadsår, frikallas han under fredstid från värnpligtens fullgörande i linien och landtvärnet samt motsvarande klasser vid flottan.

§ 18.

1. Uppskof med tjenstgöring vid hären eller flottan under fredstid kan af nämnden intill 23:dje lefnadsåret medgifvas:

a) den som vid universitet, akademi, högre elementarläroverk, högre eller lägre teknisk skola idkar studier och styrker sig behöfva sådant uppskof för afslutandet af redan fortskriden lärokurs;

b) å sjömanshus inskrifven värnpliktig, som enligt intyg från sjömanshusdirektionen är förhyrd för längre resa å handelsfartyg, och som till följd deraf icke utan väsendtlig olägenhet kan, så länge resan fortvarar, inställa sig;

c) äfven annan värnpliktig, så vidt giltiga skäl för uppskofvets beviljande pröfvas vara anförda.

2. Uppskof med tjenstgöring vid hären eller flottan under fredstid kan af nämnden på högst ett år medgifvas värnpliktig, som sjelf förvaltar och brukar honom tillhörig fast egendom eller sjelf drifver honom tillhörig handels-, fabriks- eller annan industriell rörelse samt vid utskrifningsförrättningen befinnes af en eller annan anledning, såsom nyligen inträffadt dödsfall, tillträde genom arf eller testamente, olyckshändelse med mera dylikt, icke hafva varit i tillfälle att på lämpligt sätt ordna om fastighetens eller rörelsens skötande under den tid, han i och för sin militära tjenstgöring skulle blifva frånvarande.

§ 19.

Utskrifningsnämnden pröfvar hvarje värnpligtigs lämplighet ej mindre för vapentjenst eller för annan befattning vid hären eller flottan, än ock för inträde vid olika vapen i öfverensstämmelse med det af Konungen

gen utfärdade reglemente för de värnpligtiges utskrifning, efterfrågar, hvilka af de värnpligtige önska inträde vid specialvapnen, samt meddelar beslut i fråga om befrielse från eller uppskof med värnpligtens fullgörande, hvilket allt i utskrifningslängden införes.

§ 20.

Utskrifningsnämnden tillkommer derjemte att vid utskrifningstillfället förordna om de värnpligtiges öfverförande vid behörig tid så väl till landtvärnet eller motsvarande klasser af flottan som till landstormen. Innan nämnden lemnar förrättningsstället, skola utskrifningslängderna af nämnden underskrifvas.

§ 21.

1. För hvarje utskrifningsområde skall finnas en utskrifningsrevision, bestående af Landshöfdingen i det län, till hvilket största delen af området hör, såsom ordförande, samt af fyra ledamöter, regements- eller corpschefen och för hvarje till utskrifningsområdet hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatte män, som jemte tre suppleanter första gången för tre år och sedan för två år i sender utses af landstinget eller, för stad, som icke lyder under landsting, af stadsfullmäktige. De af landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter, deltaga i nämnda förrättning endast i hvad den angår det område, för hvilket de blifvit valda.

2. Utskrifningsrevisionen eger att ändra eller upphäfva sådana utskrifningsnämndens beslut, mot hvilka besvär anföras af någon nämndens ledamot eller af värnpliktig, som frågan rör.

3. Dessa besvär skola inom fjorton dagar efter beslutets meddelande skriftligen ingifvas till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket förrättningen egt rum.

4. Revisionen, som biträdes af en dertill förordnad civil-läkare och regementsläkaren, sammanträder på kallelse af ordföranden.

§ 22.

1. Utskrifningsrevisionen åligger derjemte att bland de värnpligtige, som enligt § 19 dertill pröfvats lämplige, uttaga det antal, som från utskrifningsområdet skall tilldelas rytteriet, artilleriet, ingenjörtrupperna

och trängen, hvarvid i första rummet till nyssnämnda vapen uttagas de, hvilka dertill sig anmält.

2. I afseende å utskrifning till flottan gälle hvad i § 12 är stadgadt, och tillämpas i fråga om dem, hvilka under N:o 3 af samma § skola till flottan utskrifvas, hvad här ofvan i mom. 1 blifvit om utskrifning till specialvapnen föreskrifvet.

§ 23.

Öfver utskrifningsrevisionens beslut må icke besvär anföras.

§ 24.

Utskrifven värnpliktig är underkastad de i krigslag gifna bestämmelser, så väl under all tjenstgöring och under marscher till och från tjenstgöringsorten, som ock i fråga om åtlydnad af påbud, hvarigenom han inkallas till tjenstgöring. Försummad inställelse till sådan mönstring, som § 27 omförmåler, anses dock icke efter krigslag.

b) *Öfning och tjenstgöring.*

§ 25.

Värnpliktig är, sedan han blifvit utskrifven, skyldig att för sin utbildning under fredstid tjenstgöra den tid, som genom särskild af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag bestämmes.

§ 26.

1. Då rikets försvar, förberedelser dertill, bevarandet af rikets neutralitet, eller upprätthållandet af inre ordning det kräfver, må antingen liniens alla klasser eller ock större eller mindre delar af den eller de klasser af linien, som Konungen kan finna behöfligt, inkallas till tjenstgöring.

2. Der i anseende till krig eller fara för krig det för rikets försvar finnes nödigt, att äfven landtvärnet eller någon del deraf inkallas, må Konungen derom förordna, sedan Han Statsrådet hört och, såvida ej Riksdagen är samlad eller inom tretio dagar sammanträda skall, låtit riksdagskallelse utfärda.

3. Hvad i mom. 1 och 2 af denna § om linien och landtvärnet sagdt är, gälle äfven med afseende på inkallelse af motsvarande klasser vid flottan.

4. Utan Riksdagens medgifvande må landtvärnet icke användas utom de förenade rikenas gränser.

§ 27.

De till linien och landtvärnet eller motsvarande klasser af flottan hörande värnpligtige, som icke under årets lopp varit inkallade till tjenstgöring, skola undergå mönstring kompanivis eller, då kompaniområdets vidsträckthet dertill föranleder, socknevis; dock äro de å sjömanshus inskrifna från inställelse vid dylik mönstring befriade, så ock öfrige värnpligtige, hvilka till landtvärnskompani-befälet aflemnat tillförlitlig uppgift om sin bostad.

c) Underhåll och förmåner.

§ 28.

1. Under tjenstgöring erhåller den värnpligtige kvarter in natura, underhåll, sjukvård, beklädnad, utredningspersedlar och annan erforderlig utrustning samt kontant aflöning, allt enligt särskilda bestämmelser.

2. Värnpliktig, som under tjenstgöring ådrager sig sådan skada, att hans arbetsförmåga derigenom i större eller mindre mån minskas, erhåller det understöd eller den pension, som författningarne rörande pensionering af gemenskapen vid hären och flottan nu bestämma.

d) Särskilda föreskrifter.

§ 29.

För värnpliktig, som tillhör linien och landtvärnet eller motsvarande klasser af flottan, gäller:

1. att han under hela sin tjenstetid tillhör det vapen, vid hvilket han fått sin första utbildning;

2. att den, som blifvit utskrifven, skall, då han till annat utskrifningsområde afflyttar, tillhöra vid fotfolket det regemente eller den corps, inom hvars utskrifningsområde han inflyttar, samt vid öfriga vapen den truppafdelning, som erhåller manskap från sistnämnda område;

3. att, innan flyttning från en till annan kommun af honom företages, han är skyldig derom göra anmälan hos närmaste landtvärnskompanibefäl;

4. att, om han till annat kompaniområde afflyttar, han är pliktig inom 14 dagar efter ankomsten till den nya boningsörten derom göra anmälan hos närmaste befäl af det kompani, inom hvars område han inflyttat;

5. att, om han icke är till tjenstgöring inkallad, när landstormen inom hans ort uppbådas, han är pliktig utgå med densamma, och har då lika skyldigheter med landstormsman.

§ 30.

Den, som är i tjenst vid härens eller flottans stam, anses, så länge tjensten varar, dermed fullgöra sin värnpligt, men om han före värnpligtsålderns slut erhåller afsked, eger han samma tjenstgöringsskyldighet som den årsklass, han tillhör.

§ 31.

Till tjenstgöring vid linien och landtvärnet samt flottans motsvarande klasser inkallas de värnpligtige af landtvärnskompanibefålet, antingen genom omedelbar order eller genom kungörelse, som minst två gånger uppläses i kyrkorna och införas i ortens tidningar.

§ 32.

De värnpligtige, som enligt § 10 icke få tillhöra hären eller flottan, må, i händelse af krig, användas till lämpligt arbete.

Art. III.

Landstormen.

§ 33.

Landstormen kan endast under krig och till hemortens försvar uppkallas efter af Konungen derom i Statsrådet fattadt beslut. Uppbådad landstormsman är underkastad de i krigslag gifna bestämmelser.

§ 34.

1. Under hvarje fotfolksregementete hör den inom dess utskrifningsområde befintliga landstormen.

2. Landstormen indelas i landstormsafdelningar, hvar och en bestående af allt till landstormen hörande manskap inom ett landtväruskompanis område.

3. Hvarje landstormsafdelning delas i sockenafdelningar, så att allt landstormsmanskap från en och samma socken kommer att tillhöra samma sockenafdelning.

§ 35.

Landstormen må icke föras utom eget och angränsande regementens områden.

§ 36.

1. Kompanichef vid landtvärnet är under fredstid äfven befälhafvare för kompaniområdets landstormsafdelning.

2. Befälhafvare för sockenafdelningarne förordnas af fördelningssgeneralen och ega dessa befälhafvare att utse behöfligt underbefäl.

3. Under krig förordnar Konungen särskild befälhafvare för de större afdelningar af landstormen, som kunna af omständigheterna påkallas.

§ 37.

Landstormsmän är under tjänstgöring pligtiga att själf förse sig med kläder och, derest staten icke kan vid uppkallandet anskaffa föda, äfven förse sig med sådan mot ersättning af staten enligt länets marktgångspris för soldatportion. Vapen och ammunition tillhandahållas af staten.

§ 38.

För värnpliktiga, som ännu icke uppnått den för utskrifning stadgade ålder och sålunda tillhöra någon af landstormens trenne yngsta årsklasser, gälla äfven de i § 29, mom. 3 och 4 meddelade föreskrifter från den tid de erhållit sin inskrifningsedel.

§ 39.

För landstormens i näst föregående § omförmälda årsklasser anordnas frivilliga målskjutningsöfningar inom landtvärnskompaniernas områden. Den värnpligtige, som dervid uppnår den för rekryts godkännande bestämda skjutskicklighet, erhåller ett penningebelopp såsom premium.

Art. IV.

Om påföljd för åsidosättande af denna lags föreskrifter och om laga förfall.

§ 40.

Den värnpligtige, som utan laga förfall underlåter fullgöra hvad honom enligt § 9 mom. 1, § 29 mom. 3 och 4 samt § 36 åligger, böte för hvarje gång fem kronor samt vare derjemte i förstnämnda fall underkastad äfventyr att blifva hemtad på egen bekostnad.

§ 41.

1. Värnpliktig, som förfallolöst uteblifver från den i § 15 omförmälda utskrifningsförrättning, böte första gången 10 kronor och, om han ånyo dermed beträdes, 20 kronor, samt vare ock underkastad äfventyr att blifva hemtad på egen bekostnad.

2. Värnpliktig, som på grund af § 16 inställer sig vid utskrifningsförrättning å annan ort, än der han är mantals- och skattskrifven, men dervid försummar förete inskrifningssedel och aflemna prestbetyg samt till följd deraf icke kan emottagas, anses lika med den, som icke inställt sig till utskrifningsförrättning.

§ 42.

Värnepliktig, som bort inställa sig till sådan mönstring, som i § 27 omnämnes, men utan laga förfall uteblifvit, böte 10 kronor.

§ 43.

1. Såsom laga förfall för uteblifvande från utskrifning eller tjänstgöring eller för annan uraktlåtenhet att fullgöra denna lags bestämmelser anses, om man är sjuk, om man är i Konungens och i rikets tjänst uppbådad eller faren, eller om man sitter i häkte; vederbörande dock obetaget att, då andra än nu sagda förfall förebäras, pröfva om de äro af den vigt, att de må gälla såsom ursäkt.

2. För vid sjömanshus inskrifven värnpliktig skall dessutom såsom laga förfall för inställelse till sjökrigstjänst räknas: att vara på utrikes sjöresa stadd; inträdande dock tjänstgöringsskyldigheten; så snart den värnpliktige anländer till svensk hamn eller sammanträffar med svenskt örlogsfartyg.

§ 44.

Sjukdom skall, för att såsom laga förfall anses, styrkas med behörig läkares intyg, hvilket den värnpliktige är skyldig sjelf anskaffa. Kan han ej skaffa läkarebetyg, vare honom tillåtet att styrka förfallet med intyg af pastor i församlingen och ordförande i kommunalstämman eller kommunalnämnden.

Denna lag skall vara gällande från ingången af år 1878.

F ö r s l a g

**till lag, angående den tid, värnpliktig skall för sin utbildning
tjenstgöra under fredstid.**

1.

Under fredstid skola värnpligtige för sin utbildning tjenstgöra i 62 dagar, så vidt ej Kongl. Maj:t i särskilda fall finner skäl att i denna öfningstid göra inskränkning.

2.

Förenämnda tjenstgöring fullgöres vid fotfolket under två på hvarandra följande år, med 42 dagar det första och 20 dagar det andra året; vid härens specialvapen och flottan deremot utan afbrott under ett år.

3.

För värnpliktig, som före 1878 års ingång blifvit eller bort blifva bland allmänna beväringen innönstrad, skall med afseende på fullgörandet af hans värnpligt gälla hvad hittills varit om allmänna beväringen stadgadt.

4.

1. Innevånare å Gotland, hvilken före ingången af år 1878 fyllt 21 år, skall tills vidare på förut öfligt sätt fullgöra sin värnpligt.

2. Den, som efter 1878 års ingång fyller 21 år, och vid Gotlands nationalbeväring då redan vapenöfvats, skall ega att å den i denna lag bestämda första årets öfningstid afräkna det antal dagar, han vapenöfning undergått.

Utdrag af Protokollet öfver Landtförsvars-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti Statsrådet å Stockholms Slott den 8 Januari 1877.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre *De Geer*;
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*;
Statsråden: *Lagerstråle*,
Thyselius,
Carlson,
Friherre *Alströmer*,
Weidenhielm,
Lovén,
Friherre *von Otter*,
Forssell.

Chefen för Landtförsvarsdepartementet, Statsrådet *Weidenhielm*, uppläste till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, på Statsrådets enhälliga tillstyrkande, fattade beslut, uppsatt förslag till nådig proposition till Riksdagen med förslag till lagar angående den allmänna värnpligten och den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjäns-göra under fredstid.

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt Statsrådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla ofvanberörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, samt förordna, att, i öfverensstämmelse dermed, nådig proposition skulle till Riksdagen afgå.

Ex protocollo

M. J. Bandelin.